

N:o 5.

Af herr **von Baumgarten**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om afsöndring från kronoegendomar af vissa delar, som kunna anses lämpliga att säljas till arbetare för bildande af egna hem.*

Det blifver mer och mer en trängande nödvändighet att i någon mån söka hämma den för landet så oroväckande emigrationsströmmen, som djupt ingriper i alla näringar och som inom jordbruket gör sig mest kännbar. Detta blifver så mycket nödvändigare, som emigranterna vanligen tillhöra landets kraftigaste och mest arbetsföra befolkning.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beviljande af lån för egna hem, har icke den synpunkten beaktats, att staten, som äger stora domäner öfverallt i landet, bör kunna utan olägenhet finna för odling lämplig jord, som kan för ringa pris upplåtas eller afsöndras för bildande af egna hem. I egnahemskommitténs betänkande framhålles dock, att staten, såsom ägare till ett stort antal öfver hela riket spridda domäner, är i stånd att medelst upplåtande af erforderliga jordområden verksamt befrämja upprättandet af egna hem, och kommittén anser det vara af stor vikt att sådan utväg ock anlitas i så stor utsträckning, som lämpligt ske kan.

Statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet har äfven 1903 till statsrådsprotokollet anfört, »att det i många fall inträffade, att staten vid inköp af skogsegendomar kommer i besittning af odlad eller odlingsbar mark, som icke med fördel kunde utarrenderas, och att kommittén därför ansåge önskligt, att det toges under öfvervägande, om och i hvilken mån upplåtelse af sådan mark till arbetarehem borde äga rum».

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 4 Häft. (N:is 5—7.) 1

Det är emellertid icke möjligt för Kungl. Maj:t att känna hvilka lämpliga ställen å kronojord, som utan olägenhet kunna afsöndras från densamma i smärre prisbilliga lotter för bildandet af egna hem, hvilka såvidt möjligt böra vara belägna i närheten af stationssambhällen eller andra mera befolkade platser, hvarest biinkomster kunna beredas dess innehafvare, utan att vara helt och hållet anvisade till den afkomst, som från lägenheterna kan uppkomma. Detta är däremot möjligt för domänstyrelsen. På grund häraf, och då främjandet af egnahemsrörelsen måste anses vara en statsangelägenhet af stor vikt, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t ville anhålla, att kungl. domänstyrelsen måtte anmodas att såväl vid inköp af kronojord, som ock vid de närvarande arrendekontraktens utlöpande, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till afsöndring af vissa delar af kronoegendomar lämpliga att försäljas till arbetare, hvilka önska bilda egna hem.

Om remiss till vederbörligt utskott får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 21 januari 1907.

Carl von Baumgarten,
Representant för Kronobergs län
i Första Kammaren.
